

Opinia Komitetu Regionów „Synergia czarnomorska — Nowa inicjatywa współpracy regionalnej”

(2008/C 105/10)

KOMITET REGIONÓW

- Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji Europejskiej, by zwiększyć skuteczność środków rozwoju lokalnego i regionalnego poprzez inicjatywę synergii czarnomorskiej, wykorzystując sprawdzone wzorce lokalne i regionalne oraz propagując ich rozpowszechnienie i wymianę, jak również działania na rzecz nawiązywania kontaktów. Uważa jednak, że należy wyraźniej podkreślić znaczenie władz lokalnych i regionalnych dla pomyślnego wdrożenia omawianej strategii.
- Z zadowoleniem przyjmuje odnotowane ostatnio postępy w procesie rozszerzenia oraz wejście Bułgarii i Rumunii do UE w dniu 1 stycznia 2007 r., jak również negocjacje akcesyjne z Turcją, co traktuje jako kolejne kroki naprzód w stałym i demokratycznym rozwoju regionu Morza Czarnego zapewniającym większą stabilność, bezpieczeństwo i dobrobyt zarówno dla Unii Europejskiej, jak i krajów regionu czarnomorskiego.
- Popiera stworzenie morskiej tożsamości regionu Morza Czarnego dla wszystkich zaangażowanych w różne formy działalności morskiej. Należy uwzględnić wysiłki na rzecz przewycięzania problemów środowiskowych i rozwijania turystyki, pod warunkiem że skuteczniej zachowywane będą kultury tradycyjne i morskie dziedzictwo kulturowe i naturalne.
- Wzywa Komisję Europejską do wzmocnienia roli transportu w ramach przyszłej polityki morskiej, gdyż stanowi on jedną z najważniejszych i przekrojowych dziedzin działalności morskiej.
- Podkreśla wagę włączenia władz lokalnych i regionalnych z regionu Morza Czarnego do opracowywania i wdrażania kierunków polityki wspólnotowej związanej z migracją ze szczególnym naciskiem na lepsze zarządzanie przepływami migracyjnymi — tak aby przebiegały one w maksymalnej zgodności z prawem, z pełnym poszanowaniem praw człowieka i bezpieczeństwa obywateli — między innymi poprzez szeroką i dogłębną współpracę między siłami i organami odpowiedzialnymi za ochronę prawa.
- Wyraża swoje wsparcie dla powstającego euroregionu Morza Czarnego mające na celu promowanie współpracy na szczeblu lokalnym i regionalnym między państwami tego regionu oraz wspieranie demokratycznej stabilności, dobrego sprawowania rządów i rozwoju zrównoważonego.

Sprawozdawca: Krasimir MIREW (BG/PSE), burmistrz miasta Tyrgowiszte

Dokument źródłowy

Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Synergia czarnomorska — Nowa inicjatywa współpracy regionalnej”

COM(2007) 160 wersja ostateczna

Zalecenia polityczne

KOMITET REGIONÓW

Ogólne zalecenia polityczne

1. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji Europejskiej, by zwiększyć skuteczność środków rozwoju lokalnego i regionalnego poprzez inicjatywę synergii czarnomorskiej, wykorzystując sprawdzone wzorce lokalne i regionalne oraz propagując ich rozpowszechnienie i wymianę, jak również działania na rzecz nawiązywania kontaktów. Uważa jednak, że należy wyraźniej podkreślić znaczenie władz lokalnych i regionalnych dla pomyślnego wdrożenia omawianej strategii. Działania te należy zdynamizować jako wspólnotowe instrumenty polityczne na rzecz modernizacji gospodarczej, większej konkurencyjności i zbliżenia Unii Europejskiej do jej obywateli.

2. Z zadowoleniem przyjmuje odnotowane ostatnio postępy w procesie rozszerzenia oraz wejście Bułgarii i Rumunii do UE w dniu 1 stycznia 2007 r., jak również negocjacje akcesyjne z Turcją, co traktuje jako kolejne kroki naprzód w stałym i demokratycznym rozwoju regionu Morza Czarnego zapewniającym większą stabilność, bezpieczeństwo i dobrobyt zarówno dla Unii Europejskiej, jak i krajów regionu czarnomorskiego.

3. Podkreśla znaczenie lokalnej i regionalnej perspektywy procesu rozszerzenia i uznaje kluczową rolę polityki lokalnej i regionalnej w zapewnieniu stabilności wewnętrznej, która w ogromnym stopniu zależy od podstawowych zasad demokracji.

4. Podkreśla swoje poparcie dla procesu akcesyjnego, europejskiej polityki sąsiedztwa oraz strategicznego partnerstwa z Federacją Rosyjską. Popiera zaangażowanie Komitetu i innych instytucji europejskich we wspieranie partnerstwa w regionie Morza Czarnego zgodnie z modelem partnerstwa eurośródziemnomorskiego oraz partnerstw w regionie Bałtyku i Morza Północnego.

5. Zauważa, że władze lokalne i regionalne regionu Morza Czarnego odgrywają kluczową rolę w następujących dziedzinach: proces przemian demokratycznych i dobre zarządzanie, tworzenie zdolności administracyjnych, umacnianie pokoju, dialog międzykulturowy i międzywyznaniowy, migracja, walka z przestępczością, energia, transport i planowanie infrastruktury, planowanie przestrzenne miast oraz rozwój obszarów wiejskich. Zwraca również uwagę na pozytywną rolę, jaką może odegrać — w interesie całej społeczności — współpraca władz lokalnych i regionalnych ze społeczeństwem obywatelskim we wszystkich tych dziedzinach.

6. Podkreśla, że inicjatywa synergii czarnomorskiej ściśle łączy się z jego rolą instytucjonalną. Uważa zatem, że należy koniecznie wykorzystać jego możliwości działania i brania czynnego udziału. Zachęca do wykorzystania jego roli polegającej na zapewnieniu jednolitego reprezentowania systemów lokalnych i regionalnych Unii Europejskiej.

7. Zgadza się z Komisją Europejską, że pomimo znaczących pozytywnych osiągnięć w ciągu ostatnich kilku lat utrzymują się nadal różnice między państwami tego regionu pod względem tempa reform gospodarczych i jakości sprawowania rządów.

8. Jest świadomy, że inicjatywa Komisji nie jest pomyślana jako nowa strategia dla regionu Morza Czarnego. Zgodnie z zamierzeniami inicjatywa ta ma być raczej procesem korzystania z głównych wytycznych UE na rzecz rozwoju regionu, edukacji, współpracy i rozpowszechnienia najlepszych wzorców na szczeblu lokalnym i regionalnym, poprzez współpracę terytorialną mającą na celu osiągnięcie celów lizbońskich i göteborgskich; Jednakże uważa, że należy wzmocnić wymiar regionalny pod względem politycznym, jeśli inicjatywa ta ma się zakończyć powodzeniem.

Środowisko, transport, energia i polityka morska

9. Zwraca uwagę na krytyczny stan środowiska w regionie Morza Czarnego, szczególnie w delcie Dunaju oraz w innych rezerwach przyrody w tym regionie, a zwłaszcza na postępującą eutrofizację (tj. wzrost pierwotnej produktywności ekosystemu), która negatywnie wpływa na różnorodność biologiczną, tereny bagienne i łowiska, oraz na zanieczyszczenie benzyną i ściekami.

10. Zauważa, że konieczne jest przeprowadzenie bardziej dogłębnej analizy potencjalnych zagrożeń dla środowiska regionu Morza Czarnego (oraz rzek przepływających przez ten region). Zagrożenia te są między innymi wynikiem zmian klimatycznych oraz związanego z nimi ryzyka katastrof naturalnych. W związku z tym należy określić odpowiednie działania na wypadek takich zdarzeń oraz wspierać projekty współpracy transgranicznej współfinansowane przez Unię Europejską, ukierunkowane na poprawę zarządzania sytuacjami nadzwyczajnymi w zakresie ochrony ludności.

11. Wzywa Komisję Europejską do wsparcia wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, takich jak siła wiatru i fal. Należy również wspierać dodatkową działalność badawczą i innowacyjną w tej dziedzinie.

12. Wzywa UE oraz rządy krajowe do zwiększenia wysiłków na rzecz rozwoju wynalazków naukowych i technologicznych w dziedzinie badań morskich, takich jak błękitna biotechnologia (morskie i wodne zastosowania biotechnologii), nawigacyjne systemy naprowadzania i działalność turystyczna, w odpowiedzi na istniejące i potencjalne zagrożenia, zwłaszcza w odniesieniu do zmian klimatycznych i innych zmian, zmniejszających się zasobów rybnych, niechrónoważonej turystyki i zmian demograficznych dotyczących ludności nadmorskiej.

13. Zwraca uwagę na potrzebę lepszego zachowania dziedzictwa morskiego, uwzględniając potencjalny wzrost turystyki związany z rozwojem kultur tradycyjnych.

14. Popiera stworzenie morskiej tożsamości regionu Morza Czarnego dla wszystkich zaangażowanych w różne formy działalności morskiej. Należy uwzględnić wysiłki na rzecz przezwyciężania problemów środowiskowych i rozwijania turystyki, pod warunkiem że skuteczniej zachowywane będą kultury tradycyjne i morskie dziedzictwo kulturowe i naturalne.

15. Zaleca, by Komisja Europejska i rządy krajowe wspierały utworzenie dokładnej bazy danych regionalnych wykorzystującej istniejące informacje i obejmującej aspekty gospodarcze i środowiskowe poszczególnych zasobów morskich oraz ich oddziaływanie z perspektywy społecznej.

16. Zaleca ocenę i koordynację szczególnych planów strategicznych zgodnie z planami stworzonymi w ramach tematycznej strategii dotyczącej ochrony i zachowania środowiska morskiego, propagującej ustanawianie większych regionów morskich, szczególnie dla półzamkniętych mórz, takich jak Morze Czarne. Plany te powinny być przygotowywane przez państwa członkowskie na wniosek Komisji Europejskiej.

17. Wzywa Komisję Europejską do wzmocnienia roli transportu w ramach przyszłej polityki morskiej, gdyż stanowi on jedną z najważniejszych i przekrojowych dziedzin działalności morskiej.

18. Wzywa Komisję Europejską do mobilizowania państw członkowskich do wdrażania bardziej uważnego monitorowania stanu zanieczyszczenia środowiska na głównych drogach morskich i uważa, że do tego celu można z powodzeniem zastosować nową technologię GMES.

19. Proponuje ożywienie wysiłków na rzecz ukończenia terminali morskich, począwszy od tych, które mają wyraźny charakter intermodalny zwłaszcza, że opóźnia się realizacja niektórych projektów TEN-T wpływających na wymiar morski.

20. Zaleca wzmocnienie roli portów strategicznych jako priorytetu dla rozwoju przyszłej polityki morskiej, równoległe ze zleceniem przeprowadzenia analizy współzależności między głównymi i pomniejszymi portami, jak i potencjalnej delokalizacji i dekoncentracji niektórych aspektów działalności portowej na rzecz mniejszych ośrodków.

21. Proponuje, by UE i rządy krajowe regulowały działalność wydobywczą w zakresie tradycyjnych morskich zasobów energii, jak ropa naftowa i gaz, na podstawie właściwie określonych standardów bezpieczeństwa środowiskowego, by wdrożyły skuteczny monitoring takiej działalności, by wspierały inicjatywy mające na celu modernizację lub poprawę stanu urządzeń portowych służących do zbierania wody zanieczyszczonej ropą oraz by wspierały innowacje technologiczne w transporcie i przeładunku ropy, również poprzez zastosowanie ropociągów lądowych.

22. Zaleca lepszą ochronę szlaków morskich i zbadanie możliwości wprowadzenia obowiązkowego pilotażu tankowców i innych statków przewożących niebezpieczne ładunki, a także obowiązkowego pilotażu wszystkich statków na wąskich odcinkach szlaków żeglugowych.

23. Odnotowuje potrzebę podjęcia środków mających na celu zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i wspiera program handlu pozwoleniami na emisję.

24. Zaleca opracowanie scenariuszy w zakresie środków ochrony wybrzeża, które mogą się okazać niezbędne, na podstawie różnorodnych prognoz dotyczących wzrostu poziomu mórz oraz zmiennych warunków pogodowych.

25. Apeluje do UE i rządów krajowych o koordynację regionów morskich i ich wsparcie w znajdowaniu sposobów skutecznej ochrony istniejącego środowiska, a w szczególności w tworzeniu ponadregionalnych lub ponadnarodowych stref ochrony morskiej i w opracowywaniu konkretnych propozycji dotyczących znacznego ograniczenia radioaktywnych wycieków, emisji zanieczyszczeń przez statki (zwłaszcza emisji gazów, wycieków i wód balastowych). Postuluje także o wspieranie wysiłków zmierzających do zapewnienia wysokiego standardu ekosystemów i siedlisk przybrzeżnych i morskich, przy uwzględnieniu istotnego wpływu, jaki działalność gospodarcza może mieć na stan środowiska morskiego, zwłaszcza poprzez wprowadzanie do mórz składników odżywczych.

Edukacja, różnorodność kulturowa i dialog międzywyznaniowy

26. Podkreśla kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych we wspieraniu i honorowaniu kultur społeczności regionu Morza Czarnego i apeluje do Komisji Europejskiej o pomoc władzom lokalnym i regionalnym w angażowanie się w nowe programy kulturalne UE (Kultura 2007).

27. Odnotowuje korzyści społeczne i gospodarcze, które rozwój kultury i różnorodności kulturowej wnosi do krajów leżących w tym regionie, tym samym przyczyniając się do osiągnięcia celów lizbońskich.

28. Kładzie nacisk na fakt, że należy pogłębić współpracę międzykulturową i dialog międzywyznaniowy w celu wykorzystania różnorodności kulturowej jako instrumentu zbliżającego ludzi w wielojęzycznej i wielokulturowej Europie.

29. Dostrzega potrzebę podjęcia ukierunkowanych wysiłków na szczeblu lokalnym i regionalnym w celu wzbudzenia zaufania w regionie i pokojowego rozwiązania „zamrożonych konfliktów” poprzez specjalne programy współpracy.

30. Podkreśla ponownie potrzebę, by w rozszerzonej Europie zachowano wielojęzyczne podejście, gdyż jest to istotny instrument służący włączeniu obywateli do wspólnego europejskiego projektu politycznego.

31. Wzywa UE oraz rządy krajowe do wspierania programów i przedsięwzięć ukierunkowanych na międzyregionalną współpracę młodzieży na szczeblu lokalnym i regionalnym.

Migracja, zatrudnienie i sprawy społeczne

32. Podkreśla wagę włączenia władz lokalnych i regionalnych z regionu Morza Czarnego do opracowywania i wdrażania kierunków polityki wspólnotowej związanej z migracją, ze szczególnym naciskiem na lepsze zarządzanie przepływami migracyjnymi — tak aby przebiegały one w maksymalnej zgodności z prawem, z pełnym poszanowaniem praw człowieka i bezpieczeństwa obywateli — między innymi poprzez szeroką i dogłębną współpracę między siłami i organami odpowiedzialnymi za ochronę prawa.

33. Popiera instrumenty polityczne UE wspierające działania mające na celu krzewienie integracji społecznej imigrantów poprzez programy adresowane konkretnie do władz lokalnych i regionalnych.

34. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy zaplanowane przez Komisję Europejską w celu zwalczania nielegalnej imigracji i wsparcie dla wymiany najlepszych rozwiązań w tej dziedzinie.

35. Popiera włączenie władz lokalnych i regionalnych regionu Morza Czarnego w kształtowanie i wdrażanie wspólnotowej polityki migracji oraz odnotowuje, że opracowanie wspólnych programów polityki migracji na szczeblu lokalnym i regionalnym może zapewnić przyszły rozwój gospodarczy wraz z silniejszym wzrostem gospodarczym i większym dobrobytem w regionach.

36. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy UE dotyczące równych szans na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz wzywa rządy krajowe do zapewnienia wsparcia w tym zakresie.

Dobre sprawowanie rządów, inicjatywy regionalne i tworzenie sieci

37. Docenia to, co osiągnięto w regionie od 1989 r. poprzez inicjatywy takie, jak Współpraca Gospodarcza Państw Morza Czarnego (BSEC) i Zgromadzenie Parlamentarne Współpracy Gospodarczej Państw Morza Czarnego (PABSEC).

38. Podkreśla potrzebę rozwinięcia i skoordynowania doświadczeń zdobytych w ramach istniejących inicjatyw regio-

nalnych łączących region Morza Czarnego z UE i zapewniających europejską wartość dodaną, takich jak Dunajski Proces Współpracy, przy położeniu nacisku na komplementarność terytorialną i tematyczną.

39. Zaleca lepszą koordynację między różnymi inicjatywami na szczeblu krajowym i regionalnym w tym regionie oraz, jeżeli to możliwe, zdefiniowanie w wypadku każdej z nich zakresu działalności, tak by uniknąć powielania się i osiągnąć konkretne rezultaty.

40. Zaleca rozpowszechnienie istniejących przykładów najlepszych rozwiązań lokalnych i regionalnych, szczególnie w odniesieniu do lokalnych zgrupowań gospodarczych, utrzymywania sieci kontaktów badawczych, partnerstw publiczno-prywatnych, gospodarki przestrzennej i dobrego sprawowania rządów oraz zaleca zachęcanie władz lokalnych i regionalnych z krajów regionu Morza Czarnego do opracowywania takich przykładów najlepszych rozwiązań i wspieranie ich w tym.

41. Zgadza się z podejściem podkreślanym przez Parlament Europejski i Komisję w stosunku do roli władz lokalnych i regionalnych w komunikacji, umożliwianiu konsensusu publicznego oraz przyczynianiu się do większej przejrzystości i odpowiedzialności.

42. Z zadowoleniem przyjmuje wszystkie odpowiednie środki UE pomagające w rozwoju poszczególnych krajów, na przykład w zwalczaniu korupcji i zorganizowanej przestępczości oraz we wspomaganie tworzenia skutecznych struktur administracyjnych, co jest procesem, który musi również w nieunikniony sposób angażować szczebel lokalny i regionalny. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje również wszystkie właściwe inicjatywy wspierające autonomiczny rozwój współpracy polityczno-gospodarczej w tym regionie.

43. Wzywa UE oraz rządy krajowe do wspierania programów i przedsięwzięć na rzecz mobilności personelu administracji lokalnej i regionalnej jako narzędzia służącego ścisłszym kontaktom, wymianom doświadczeń i lepszym wynikom.

44. Zaleca zaangażowanie organizacji zbliżających lokalnie wybranych przedstawicieli i reprezentujących ich interesy w rozmowach zaplanowanych w ramach dialogu politycznego toczonego się między UE a państwami tego regionu.

45. Wzywa rządy krajowe w regionie do poszanowania zasad Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego.

Współpraca transgraniczna i międzyregionalna

46. Podkreśla potencjalną pozytywną rolę władz lokalnych i regionalnych, a szczególnie burmistrzów, w rozwijaniu społeczeństwa obywatelskiego w tym regionie, zwłaszcza na obszarach, gdzie władzom krajowym brak silnych tradycji demokratycznych.

47. Wyraża swoje wsparcie dla powstającego euroregionu Morza Czarnego mające na celu promowanie współpracy na szczeblu lokalnym i regionalnym między państwami tego regionu oraz wspieranie demokratycznej stabilności, dobrego sprawowania rządów i rozwoju zrównoważonego.

48. Odnotowuje, że istnieje możliwość nawiązania współpracy między Radą Europy a Komitetem Regionów w ramach współpracy uzgodnionej przez te instytucje.

49. Podkreśla rolę powołanych przez siebie grup roboczych, które są przydatnym instrumentem wspierania władz lokalnych i regionalnych krajów oczekujących na status kandydata i krajów kandydujących w ich staraniach na rzecz tworzenia szans i

rozwijania potrzebnego dialogu politycznego między UE, krajami oczekującymi na status kandydata i krajami kandydującymi.

50. Docenia propozycję Komisji Europejskiej, by inicjatywa była zorganizowana lokalnie w tym regionie, a partnerzy przyjmowali wspólną odpowiedzialność za jej realizację. Opowiada się za włączeniem do tego procesu władz lokalnych i regionalnych, zważywszy, że ułatwi to stały rozwój kontaktów między miastami i gminami regionu Morza Czarnego, uczelniami wyższymi, europejskimi podmiotami działającymi w dziedzinie kultury i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacjami konsumentów.

Bruksela, 7 lutego 2008 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE
